

Commerciële mediadiensten op aanvraag

Inleiding

Deze brochure geeft informatie over het aanmelden van een commerciële mediadienst op aanvraag en de eisen waaraan het media-aanbod en de media-instelling die deze dienst aanbiedt, moeten voldoen.

Commerciële media-instelling

De Mediawet 2008 omschrijft een commerciële media-instelling als 'een natuurlijke persoon of rechtspersoon die een commerciële mediadienst verzorgt en die voor de toepassing van deze wet onder de bevoegdheid van Nederland valt'. 'Commercieel' hoeft niet te betekenen dat de media-instelling gericht moet zijn op het maken van winst of dat de mediadienst reclameboodschappen moet bevatten. De Mediawet kent naast *publieke* media-instellingen¹ alleen *commerciële* media-instellingen.

Techniekneutraal

De Mediawet is op 19 december 2009 aangepast aan de Europese Richtlijn Audiovisuele Mediadiensten. In navolging van deze Richtlijn heeft de Nederlandse wetgever gekozen voor een 'platformneutrale en techniekonafhankelijke benadering' van het begrip mediadienst. Dat wil zeggen dat het niet afhangt van het distributieplatform of de verspreidingstechniek (kabel, ether, satelliet, internet of een combinatie daarvan) of je kunt spreken van een mediadienst. De wetgever wil hiermee een gelijk speelveld creëren tussen aanbieders die vergelijkbare diensten via verschillende platforms aanbieden. Ook moet de consument kunnen rekenen op een bepaald niveau van bescherming, ongeacht het type platform of de verspreidingstechniek.

Omroepdienst (lineair) of mediadienst op aanvraag (non-linear)

De Mediawet maakt onderscheid in het verzorgen van een commerciële omroepdienst (lineair) en een commerciële mediadienst op aanvraag (non-linear).

Een **commerciële omroepdienst** verzorgt media-aanbod dat wordt verspreid op basis van een chronologisch programmaschema. Dit is een overzicht van het door de aanbieder bepaalde programma-aanbod met vermelding van ten minste begintijdstip en titel van meerdere programma's. De media-instelling stelt dit schema vast. Het media-aanbod wordt verspreid voor gelijktijdige ontvangst door het algemene publiek of een deel daarvan. Het verzorgen van een commerciële omroepdienst is alleen toegestaan met toestemming van het Commissariaat.

Een **commerciële mediadienst op aanvraag** is een mediadienst die bestaat uit het verzorgen van media-aanbod dat mensen op individueel verzoek en op ieder gewenst moment kunnen bekijken. Gebruikers kunnen video's kiezen uit een catalogus. Het media-aanbod heeft betrekking op producten met bewegende beeldinhoud, al dan niet met geluid. Een media-instelling die een commerciële mediadienst op aanvraag verzorgt, dient dit aan het Commissariaat te melden.

Deze brochure geeft alleen informatie over het verzorgen van een commerciële mediadienst op aanvraag (non-linear). Voor informatie over het verzorgen van een commerciële omroepdienst (lineair) kunt u de gelijknamige brochure raadplegen op de website van het Commissariaat voor de Media.

¹ Publieke media-instellingen hebben een speciale vergunning en worden door de overheid gefinancierd

1. Aanmelden

1.1 Wie?

In principe kan iedere natuurlijke of rechtspersoon een commerciële mediadienst op aanvraag aanmelden. Een aanmelding wordt **niet** in behandeling genomen als:

- de natuurlijke of rechtspersoon niet onder de bevoegdheid van Nederland valt;
- de natuurlijke persoon minderjarig is;
- de rechtspersoon in oprichting is;
- de aanmelder een landelijke, regionale of lokale publieke media-instelling is.

1.2 Hoe?

Een commerciële media-instelling dient een mediadienst op aanvraag **binnen twee weken na aanvang** aan te melden bij het Commissariaat voor de Media door middel van het online aanmeldingsformulier op <http://www.cvdm.nl/praktisch/commerciele-mediadienst-op-aanvraag-aanmelden/formulier/>. Daarbij dient zij de in het formulier genoemde gegevens te verstrekken.

1.3 Beoordeling

Van de aanmelding van de mediadienst op aanvraag ontvangt de media-instelling een ontvangstbevestiging.

Wanneer het Commissariaat voor de Media alle benodigde gegevens heeft ontvangen, toetst het Commissariaat of de aangemelde dienst ook daadwerkelijk een mediadienst op aanvraag is op basis van de Mediawet 2008. Het Commissariaat stelt de aanmelder op de hoogte van de uitkomst van deze toets.

Er is sprake van een mediadienst op aanvraag indien een dienst aan alle onderstaande criteria voldoet:

- gebaseerd is op een catalogus²;
- bestaat uit video's en als hoofddoel het aanbieden van video's heeft;
- als de keuze van de video's en de organisatie ervan (de selectie van het aanbod in de catalogus en de wijze van presentatie) onder de redactionele verantwoordelijkheid valt van de aanbieder van de dienst;
- een massamediaal karakter heeft: de dienst richt zich op het algemene publiek of delen daarvan;
- als een economische dienst kan worden beschouwd.

De bovenstaande criteria zijn door het Commissariaat nader uitgewerkt in de 'Beleidsregels classificatie commerciële mediadiensten', te vinden op <http://www.cvdm.nl/wp-content/uploads/2013/08/Beleidsregels-classificatie-commerci%C3%ABle-mediadiensten-op-aanvraag-2011.pdf>.

1.4 Beëindigen

De media-instelling meldt de beëindiging van een mediadienst op aanvraag binnen twee weken na beëindiging aan het Commissariaat.

² Een catalogus is een database, eventueel voorzien van een zoekmachine, waarin meerdere video's worden aangeboden. In de database worden de video's toegankelijk gemaakt op basis van een indeling, die een goede vindbaarheid waarborgt.

2. De eisen aan het media-aanbod

Het toezicht van het Commissariaat op commerciële mediadiensten op aanvraag beperkt zich tot de op basis van een catalogus aangeboden video's, met eventuele bijbehorende ondertiteling, pre-rolls of overlays en de in de catalogus opgenomen programmegegevens. Bij het bepalen van wat in een internetomgeving al dan niet tot de video behoort, kan houvast geven wat een kijker ziet als hij de video op volledige schermgrootte bekijkt (door in de player te kiezen voor de modus 'volledig scherm'). Dit zijn de beelden waar een kijker niet omheen kan als hij de betreffende video wenst te zien.

De Mediawet 2008 stelt minder zware eisen aan een mediadienst op aanvraag in vergelijking met die voor een lineaire mediadienst. Aan de inhoud van het media-aanbod van commerciële mediadiensten op aanvraag gelden onder meer³ eisen op het gebied van reclame, sponsoring en productplaatsing en Europese quota.

Reclame

Eisen met betrekking tot reclameboodschappen gelden in beginsel alleen voor de videocontent, niet voor de vormgeving, zoals banners op een website.

- Reclameboodschappen dienen door hun vorm en inhoud als zodanig herkenbaar te zijn.
- Sluikreclame is in alle gevallen verboden.
- Reclame voor medische behandelingen is niet toegestaan.

Sponsoring en productplaatsing

- Bij gesponsord media-aanbod worden in ieder geval aan het begin of aan het einde alle sponsors vermeld, om het publiek te informeren. De sponsorvermelding is niet wervend.
- Sponsorvermeldingen zijn ook bij de onderbrekingen toegestaan, mits deze sponsors ook aan het begin of aan het einde van de video worden vermeld.
- Een redactiestatuut beschermt de redactionele onafhankelijkheid van de werknemers die betrokken zijn bij de verzorging en samenstelling van het media-aanbod.
- Media-aanbod dat bestaat uit nieuws, actualiteiten of politieke informatie mag niet worden gesponsord.
- Productplaatsing (het tegen betaling opnemen van een product in een programma) is toegestaan in films, series, sportprogramma's en lichte amusementprogramma's, behalve als dit media-aanbod bedoeld is voor kinderen jonger dan twaalf jaar. Net als bij sponsoring geldt dat het publiek moet worden geïnformeerd. Bij productplaatsing geldt een zwaardere informatieplicht: het publiek moet niet alleen aan het begin en aan het eind van de video worden geïnformeerd, maar ook aan het begin of eind van de reclameboodschappen die de video onderbreken.

Europese quota

- De Europese Commissie heeft bepaald dat media-instellingen die commerciële programma's op aanvraag leveren, de zogenaamde cmoa's, de productie en consumptie van Europese programma's stimuleren. Dit houdt in dat betrokken organisaties Europees programma aanbod in hun catalogus opnemen, de publieke vindbaarheid ervan goed regelen en dit alles duidelijk communiceren richting consument. De reden voor deze Europese richtlijn is enerzijds de bevordering van het Europese culturele belang en anderzijds de versterking van de interne Europese markt. Het gaat daarbij om producties uit de Europese lidstaten, waaronder natuurlijk ook Nederland. Programma's in de eigen taal zullen in het betrokken media aanbod veelal dominant zijn.
- Om dit doel te kunnen verwezenlijken is de organisatie, die programma's op aanvraag verzorgt, verplicht periodiek duidelijk te maken wat het aandeel Europese programma's in het totaal aanbod

³ De volledige eisen zijn terug te vinden in de [Mediawet 2008](#) en de door het Commissariaat opgestelde [beleidsregels](#).

is en dit aan het Commissariaat voor de Media te melden. Dit gebeurt door middel van het beantwoorden van een serie eenvoudig te beantwoorden vragen. Tevens wordt men geacht een berekening te maken van het aandeel Europese producties binnen het totaal aanbod. Om deze berekening punctueel uit te voeren is een gedetailleerde toelichting bij het rapportage formulier gevoegd.

- De verplichte rapportage is niet van toepassing op beeldmateriaal dat nieuws, sport, spel, reclame- en telewinkelboodschappen en/of zgn: 'user generated content' bevat. Men kan zich bij de rapportage dan beperken tot het aangeven over welk type beeldmateriaal het gaat. Voor het programma aanbod dat buiten deze genoemde categorieën valt wordt men geacht het aandeel Europese producties te berekenen.
- Voor meer gedetailleerde informatie over de betrokken registratie en de methodiek van percentage berekening verwijzen wij u naar de digitale versie van het rapportageformulier met gedetailleerde toelichting. Dit formulier is te vinden op onze website op <http://www.cvdm.nl/praktisch/commerciele-mediadienst-op-aanvraag-aanmelden/>.

3. Eisen waaraan de media-instelling moet voldoen

- Een commerciële media-instelling brengt in overeenstemming met de werknemers die zijn belast met de verzorging en samenstelling van het media-aanbod een redactiestatuut tot stand waarin de journalistieke rechten en plichten van deze werknemers worden geregeld.
- De media-instelling zendt slechts reclameboodschappen uit indien zij zich heeft aangesloten bij de Stichting Reclame Code.
- Mediadiensten op aanvraag bevatten geen aanbod dat de lichamelijke, geestelijke of zedelijke ontwikkeling van personen jonger dan zestien jaar ernstige schade zou kunnen toebrengen, behalve als het aanbod op zodanige wijze ter beschikking wordt gesteld dat jongeren het normaliter niet te horen of te zien krijgen.
- Aanbieders van commerciële mediadiensten op aanvraag kunnen zich wenden tot het NICAM, de organisatie die de Kijkwijzer heeft ontwikkeld. Kijkwijzer waarschuwt ouders en opvoeders door middel van pictogrammen tot welke leeftijd een televisieprogramma of film schadelijk kan zijn voor kinderen. Door zijn video-aanbod op aanvraag met Kijkwijzer te classificeren helpt de aanbieder ouders en opvoeders en geeft hij blijk van zijn maatschappelijke verantwoordelijkheid op dit gebied.
- De media-instelling bewaart haar media-aanbod gedurende twee weken vanaf het moment dat het aanbod niet meer op aanvraag kan worden afgenomen en stelt het op verzoek ter beschikking aan het Commissariaat.
- De media-instelling die de commerciële mediadienst op aanvraag verzorgt, stelt via het media-aanbod haar naam, plaats van vestiging en contactgegevens en ook de naam van het Commissariaat als toezichthoudend orgaan permanent beschikbaar. Voor het laatste heeft het Commissariaat een logo (keuze uit drie formaten) beschikbaar gesteld. De media-instelling ontvangt het logo na vaststelling of de aangemelde dienst ook daadwerkelijk een mediadienst op aanvraag is op basis van de Mediawet 2008. Het logo dient in de directe omgeving van de mediadienst op aanvraag te staan, bijvoorbeeld op de homepage bij de contactgegevens of onderaan het scherm met de videocatalogus. Ook moet het logo worden doorgelinkt worden naar een pagina met uitleg over dit logo op de website van het Commissariaat.

4. Toezichtskosten

Media-instellingen die commerciële mediadiensten op aanvraag verzorgen zijn jaarlijks voor elke mediadienst kosten verschuldigd aan het Commissariaat voor de Media. De staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap heeft de hoogte van de toezichtskosten vastgesteld in de Mediaregeling 2008. Jaarlijks worden de bedragen bijgesteld met de consumentenprijsindex die het Centraal Planbureau (CPB) voor dat jaar beraamt. Voor het jaar 2014 geldt een bedrag van € 203,-. Media-instellingen die zich hebben aangemeld, krijgen hiervoor na afloop van elk kalenderjaar een factuur van het Commissariaat.

5. Europese Richtlijn

Het uitgangspunt van de Europese harmonisatie van regels door de [Europese Richtlijn Audiovisuele Mediadiensten](#) is dat een aanbieder van een mediadienst zich alleen aan de regels hoeft te houden van de lidstaat die bevoegd is ten aanzien van deze aanbieder.

Iedere aanbieder is dus onderworpen aan de nationale wetgeving en het toezicht van één lidstaat. Vervolgens mag de ontvangst en de verspreiding van het programma-aanbod in beginsel niet worden belemmerd in de andere lidstaten.

Welk land bevoegd is om regels te stellen en toezicht uit te oefenen wordt in eerste instantie bepaald aan de hand van de plaats van vestiging van de aanbieder. Voor de vaststelling van de vestigingsplaats is bepalend in welk land het hoofdkantoor van de aanbieder is, waar de programmeringsbesluiten worden genomen en waar een aanzienlijk deel van de personeelsleden werkt. Als over de bevoegdheid van Nederland onduidelijkheid bestaat, moet de aanbieder aanvullende gegevens aan het Commissariaat verstrekken.

Nuttige adressen

Nederlands Instituut voor de Classificatie van Audiovisuele Media (NICAM)

Postbus 322

1200 AH Hilversum

Tel. 0900 161 26 00 (15 ct p./m)

info@nicam.cc

www.kijkwijzer.nl

Stichting Reclame Code

Postbus 12352

1100 AJ Amsterdam

tel. 020 696 00 19

www.reclamecode.nl

Commissariaat voor de Media

Postbus 1426

1200 BK Hilversum

Hoge Naarderweg 78

1217 AH Hilversum

telefoon 035 7737700

fax 035 7737799

[cvdm@cvdm.nl](mailto:cvdn@cvdm.nl)

www.cvdn.nl

Disclaimer

Deze brochure is bedoeld om een indruk te geven van de belangrijkste regels voor commerciële mediadiensten op aanvraag. Aan de tekst van deze brochure kunnen geen rechten worden ontleend. Het Commissariaat voor de Media spant zich ervoor in om te zorgen dat de informatie in deze brochure correct is, maar accepteert geen aansprakelijkheid voor fouten en/of het ontbreken van informatie.